

Fare for hai

Mange tror at haien er et blodtørstig monster som går til angrep så snart noen stikker ei tå ut i vannet. I virkeligheten er det omvendt – mennesket er en stor trussel mot haien.

TEKST: IRENE INMAN TJØRVE

Hvert år blir bare 50–75 mennesker angrepet av hai, og av disse blir 8–12 drept. Bier, veps, slanger og lynnedslag er ansvarlige for langt flere dødsfall hvert år – mange flere blir faktisk drept i ulykker på vei til og fra stranda enn av haiangrep. Faktum er at mennesket slett ikke står på menyen hos haier. Vi er ikke en del av haiens naturlige miljø, og de fleste angrep på mennesker skyldes trolig misforståelser – at haien forveksler mennesket med en sel, at den føler seg truet, eller at den oppfatter mennesket som en inntrenger i territoriet.

Fryktet og forhatt

Haier har vært så fryktet og forhatt at man har brydd seg for lite om at

det blir fanget stadig mer hai. I Kina er det ikke uvanlig at hai blir fanget, får finnene skåret av og blir sluppet ut i havet for å dø. Her er haifinner en delikatesse, og fiskere kan tjene store penger på haifinner. Én bolle haifinnesuppe kan koste over 500 kroner!

Varsko her!

Men nå roper forskere og naturvernere varsko. Fra 1974 til 1998 minket bestanden av store haiarter som lever utenfor østkysten av USA, fra om lag 8,9 millioner til om lag 1,4 millioner

individer. Flere arter er i ferd med å bli utrydningstruet.

Storfangst

Det samme har skjedd over store deler av verden. Forskere regner med at det blir fanget rundt 100 millioner dyr i året. Fisk blir stadig mer populært som menneskemat, og siden vi har overfisket mange andre fiskebestander, er det nå haiene som får lide.

Haier er dårlig utrustet for rollen som byttedyr. De lever lenge, vokser sakte, blir sent kjønnsmodne og føder få unger. Det tar altfor lang tid for en hai å vokse opp til at de klarer å erstatte den enorme mengden som nå blir fisket.

Eldgammel

Haiene er eldgamle skapninger som har eksistert i 400 millioner år. De er havets topp-bytteetere, og de spiller en svært viktig rolle for å få økosystemet til å fungere. Hvis de forsvinner, skapes det ubalanse som kan føre til problemer hos alle andre dyregrupper i havet.

Mennesket er en større trussel mot hai enn omvendt.

FOTO: GV-PRESS

Oppgaver til leseteksten «Fare for hai»

Lesetekst 5.-7. trinn

1. Hvem er haiens største fiende?
2. Hva bruker noen mennesker haifinner til?
3. Hvor stor er nedgangen av haiarter utenfor USA?
4. Hvorfor øker haibestanden så sakte?
5. Hvilke arter skader flest mennesker hvert år?
6. Hva tror du er grunnen til at fiskere fisker hai?
7. Hvorfor tror du haier er viktige for økosystemet?
8. Haier har eksistert på jorda i 400 millioner år.
Finn ut hvor lenge mennesker har eksistert på jorda.
Bruk bøker eller søk på nettet!
9. Se på skiltet øverst i artikkelen.
Hva har illustratøren brukt som inspirasjon til tegningen sin?

